

Akaryakıt satışlarında, bayilerin aldıkları akaryakıt ile sattıkları akaryakıt miktarları arasındaki farkın fiili stok fazlalığı da otomatik olarak gider yazılacak ve dönem sonu stoku, fiili miktar kadar fazla gösterilmiş olacaktır.

Belge türü	Özelge
Kanun	AKARYAKIT TÜKETİM VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.0.GEL.0.59/5917-152/9078
Tarih	28.02.2000

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelirler Genel Müdürlüğü

TARİH : 28.02.2000

SAYI : B.07.0.GEL.0.59/5917-152/9078

KONU : Akaryakıt satışlarında, bayilerin aldıkları akaryakıt ile sattıkları akaryakıt miktarları arasındaki farkın faturasız mal stoğu olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hk.

.....

İLGİ : 07.10.1998 tarihli dilekçeniz.

İlgide kayıtlı yazınızdan; 14.3.1998 tarih ve 23286 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 23.02.1998 tarih ve 98/10745 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı’nın 6. maddesine göre, rafineriler dahil tüketiciye kadar akaryakıt teslimatında 15 santigrat derece sıcaklıkta standart hacim ölçüsü üzerinden teslim esası olduğu; ancak, bayilerinizin standart litre olarak aldıkları akaryakıt ile sattıkları akaryakıt arasında sıcaklığa bağlı olarak fiili bir fark meydana geldiği ve bu farkın denetim esnasında faturasız stok olarak değerlendirildiği belirtilerek konu hakkında Bakanlığımız görüşünün sorulduğu anlaşılmıştır.

Konuyla ilgili olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’ndan (Petrol İşleri Genel Müdürlüğü) alınan yazıda, petrol ürünlerinin ısıyla genişerek hacim olarak artması, soğukta ise hacimce küçülmesi nedeniyle 23.02.1998 tarih ve 98/10745 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile rafineriler dahil, tüketiciye kadar akaryakıt teslimatında 15 C sıcaklıkta, standart hacim ölçüsü üzerinden teslimat esası getirildiği ve halen rafinerilerde ve dağıtım şirketlerinde teslimatın, standart hacim ölçüsü üzerinden sayaçlara yerleştirilmiş kompensatörler vasıtasıyla 15 C sıcaklıkta yapılmakta olduğu belirtilmiştir.

Ancak, pompadan alıcıya teslim aşamasında kompensatör olmadığından ve ürünlerin yoğunluğu ısıya bağlı olarak değiştiğinden, bayilerin stokları sıcak yaz günlerinde satın aldıkları miktarın üzerinde, soğuk kış günlerinde ise altında farklılıklar göstermekte olduğu; kontrollerin yaz ve kış mevsimlerini içine alacak periyotlarla yapılması halinde bayilerinizin stoklarında görülen söz konusu artı/eksi farkların birbirini dengeleyeceği de söz konusu yazıda açıklanmıştır.

Öte yandan, akaryakıt bayileri de defter kayıtlarında miktar bazında;

(Dönem başı stok + dönem içindeki alışlar = satışlar + dönem sonu stok) dengesini tutturmak durumundadır.

Fiili stok fazlalığı; işletmenin kayıtlarında görülmediği halde zamanla veya harici tesirlerle emtianın ölçüsünde ya da miktarında fazla bir durumun meydana gelmesidir.

Fiili stok fazlalığı, genellikle likit emtianın sıcaklığa bağlı olarak genişmesi sonucu ortaya çıkan bir fiziksel olgudur. Herhangi bir likit emtianın iklim şartları, rafineriye uzaklık, stokta bekleme süresi, rakım ve satış istasyonundaki teknoloji gibi şartlara bağlı olarak ne oranda değişeceği teknik ölçüm ve değerlendirmeler sonucu ulaşabilecek bir bilgidir.

Diğer yandan, gerek dönem başı gerekse dönem sonu fiili mal stoklarının ne şekilde tespit edileceği Vergi Usul Kanununun 186.maddesinde belirtilmiştir. Dönem sonu fiili akaryakıt stoku ile kaydi akaryakıt stoku arasında bir miktar farklılık çıkması da doğaldır. Bu fark, ancak normal fire nispetleri dahilinde kaldığı sürece makul karşılanacaktır. Normal nispetlerini aşan fazlalık hallerinde ise akaryakıt bayileri durumu tevsik ve haklı gerekçelerle izah etmek zorundadırlar.

